

Zato:

Trudimo, borimo se predvsem za jugoslovansko edinost in državno samostojnost pod habsburškim žezlom.

Udarec za živinerejo.

(P. D. iz Dramelj.)

Mnogo udarcev je zadelo naš kmetijski stan v tej svetovni vojni. Ne bom jih našteval, saj jih naš dragi „Slov. Gospodar“ priobčuje v vsaki številki, ko objavlja pritožbe kmetijskega ljudstva. Toda sila časa je taka, da čutim potrebo v tem listu izpregovoriti o predmetu, o katerem se je že toliko pisalo in govorilo in ta je: Rekvizicija živine.

Že enkrat sem v „Gospodarju“ v članku „Prošnje na merodajne oblasti“ opozarjal merodajne kroge na posledice, ki jih bo povzročilo pomanjkanje kmetijske živine, da si se je takrat šele pričelo s prisilno oddajo. Od tega časa se je prav pridno rekviriralo „odvisno“ živino, kakor so jo gospodje krestili. In danes? Kmet, ki je imel pred vojsko 8 do 10 glav lepe, ima danes 2 do 3 glave mršave živine in kar s strahom se ozira, odkod bo prišel nakupovalec z voljaki ter mu zel še to, kar ima.

Da, udarec v pravem pomenu besede je zadel kmeta, udarec, ki bo usodopoln za marsikatero kmetijo. Lani je bila žitna letina slaba vsled suše, letos bo najbrž še slabjša vsled pomanjkanja gnoj, prihodnje leto pa sploh nimamo pričakovati poljskih pridelkov. Večina kmetov že nima vprežne živine, in kdor jo pa še ima, mu pretijo, da mu je po setvi vzamejo; kaj bo za jesensko setev, kaj za vsakdanjo vožnjo, tega nas nihče ne vpraša. Krav-mlekarije ni in otroci, ki jim je mleko neobhodno potrebna hrana, tavajo okoli bledolčni, jetični ter duševno in telesno zaostali, ker jim manjka tega redilnega živeža. To bo rod bolnikov! Vsestranske slabe posledice, ki bodo nastale vsled te neomejene rekvizicije, bodo za kmeta, pa tudi za vse druge stanovce, kojih reditelj je on, tako dalekosežne in usodopolne, da jih bodo obžalovali tudi tisti, ki se sedaj smehljajo solzam kmetar-pina in njega ohupnim klicem za odpomoč. Toda prepozno bo!

Naš zunanji minister grof Černin je dne 2. aprila v pogovoru z dunajskimi občinskimi svetovalci med drugim izrekel tudi to: Cesar mi (Avstrija) računa, niso teritorialne aneksije (priklonitev ozemlja), temveč gospodarska zavarovanja za bodočnost, na to moramo delati. Da, da, gospodarska zavarovanja za bodočnost, a želeli bi, naj gos. od grof s tovariši ministri te besede vdejavljajo najprej doma, v Avstriji, da obvaruje kmetijski stan pretečega mu pogina, in potem šele naj dela na gospodarska zavarovanja onkraj državnih mej.

Francosko bojišče.

Ker na jugu, t. j. na črti Amiens — Montdidier nemško prodiranje ni šlo več naprej, so poskusili Nemci svojo srečo severno od te črte, in sicer med belgijskim mestom Ypern ter severozahodno francoskim mestom Bethune. Napad na angleške postojanke se je pričel dne 9. aprila. Nemci so prodrli na približno 40 km široki črti 20 do 25 km naprej in so zavzeli celo vrsto severozahodnih francoskih krajev. Od važnega mesta Calais na zahodni morski ocali so oddaljene nemške čete baje samo še 40 milj.

Nemci obkrožujejo Rusijo.

Dočim prodirajo nemške čete v južni Rusiji vkljub sklenjeni „mirovni pogodbi“ vedno dalje ob severnem obrežju Črnega morja proti Kavkazu, da tako dosežejo zvezo s turškimi četami, ki so že prodrele v kavkaško Rusijo, pa silijo Nemci tudi na severu ob obali Vzhodnega morja vedno dalje. Dne 12. aprila so se izkrcale nemške čete v finski trdnjavski luki Helsingfors in so zasedle mesto po hudi borbi. Helsingfors leži ob Finskem zalivu severozahodno od Petrograda.

Razne politične vesti.

Boljševiki na Slov. Štajerskem. Dosedaj smo slišali o boljševikih samo iz Rusije; tudi v Gradcu so tamošnji nemški boljševiki nedavno razgrajali, pobijali sipe in ropali trgovine. Sedaj pa imamo tudi na Sp. Štajerskem boljševiško bando. To so zagrizene nemškonacionalne in nemškutarske tolpe. Taka tolpa se je pojavila zadnjič na shodu v St. Janžu, a je bila premagana in krvavo tepepena. Napadla je slovensko kmetijsko ljudstvo, ki je tam zborovalo, s palicami, kamenjem, noži,

koli in plankami. A vse orožje nemških boljševikov ni imelo uspeha. Boljševiški generali, korporali in prostaki so bežali pred slovensko kmetijsko pestjo v divjem begu proti Dravogradu. Nemški boljševiki organizirajo sedaj svoje bande po vseh spodnještajerskih nemških brlogih. Slovensko ljudstvo, pozor pred temi boljševiki!

Klaverno nemško zborovanje v Celju. Iz Celja se nam piše: Nemški „Volkstag“ v nedeljo, dne 14. t. m. se je jako klaverno obnesel; to že priča število udeležencev, katerih se je pri razhodu naštel samo 345. Prišel sem malo prepozno; zamudil sem toraj otvoritev ter del Marklovega govora, ki pa je sploh naglo končal. Dr. Mravljak je napadal Čeha, Jugoslovane, ministrskega predsednika Seidlerja, ker je rekel: »da ni ves češki narod veleizdajalski, Jugoslovani pa da so celo velepatrijotični«. Rekel je nadalje: ko so se bojevali Goli ob Vezuvu in je njihov kralj padel, so ga nesli na štito na ladjo ter ga odpeljali v domovino. Nemci, ki so dvignili sedanjo avstrijsko cesarsko hišo na prestol in so pripomogli Avstriji (?) do te kulturne stopnje, na kateri je sedaj, bodo, če se uresniči jo jugoslovanske zahteve, ali k svojim nemškim bralcem na sever. Prvo je, tako je izjavil Mravljak, narod, potem šele dežela, država in cesarska hiša. Da Vsenemcem ni za Habsburžane, temveč za Hohencolernce, ve pri nas že vsak otrok. Jako razumljivo!

Slovincem se seveda v začetku vojne ni moglo nič dokazati, ker je prišlo višje povelje, da se naj izpustijo in preiskave ustavijo, s tem pa po Mravljakovem mnenju še vedno ni dokazano, da so nedolžni. Dr. Korošec, hodi pri cesarju in ministrih ven in noter, kakor se mu zljubi. Nemci in nemčurje je pri tem spreletaval strah in groza. Dr. Ambrožič je izjavil: Slovenci sploh za prva 3 vojna posojila niso nič podpisovali. Šele pri četrtem so začeli podpisovati. Nemci živijo na tem najbolj izpostavljenem jezikovnem otoku v zelo ozkem gospodarskem stiku s Slovenci in če bi se naredila samouprava za slovensko večino na Spodnj. Štajerskem, bi si ne upala nemška manjšina podpisati za nemštvo, ker bi potem Slovenci Nemce preganjali i. t. d. Saj je že jugoslovanska misel prodrla do zadnje koče. Dr. Ambrožič ugovarja proti delitvi Štajerske z resolucijo, v kateri se izreka prisrčna hvala grofu Černinu za njegov »možati« govori. Nato se je nekdo oglašil s klicem: »Proč od Rima! Izvolite si sami svoje duhovnike!« Dr. Jeserko, menda predsednik „Volkstaga“ in zastopnik župana dr. Jabornegega (kateri se ni prikazal na zborovanju) je še poljul besedo — a nikogar ni bilo več na govorniški oder. Nato so zapeli, »die Wacht am Rhein« in „Volkstag“ je bil pri kraju. Na avstrijsko cesarsko pesem so kajpada pozabili. Ne vemo pa, če niso Hindenburgu poslali brzojav. Klaverno so zrl predse v svoje prazne kupice. Pri izhodu je nek hudomušnež dejal: »Kako da župana Jabornegega ni?« Sploh se je višja celjska nemška gospoda sprehajala po mestnem gaju in odšla v slovensko okolico »rekvirirat« na „Volkstag“ je ni bilo.

Bratstvo Čehov in Jugoslovancev. V Zlati Prazi se je v soboto, dne 13. aprila, vršilo veliko zborovanje zastopnikov češkega naroda, da izrazijo odločen ugovor zoper znani govor grofa Černina, v katerem je tako grdo žalil Čeha in druge Slovence ter je poveljeval samo Nemce in Madžare. Slavja so se udeležili tudi številni zastopniki Jugoslovancev, med njimi slovenska poslanca dr. Korošec in Gostinčar in več hrvatskih saborskih zastopnikov. Češki narod je po svojih zaupnikih izgovoril slovesno prisego, da v svojem pravičnem boju ne odneha in da neomajno vstraja do zmagovitega konca. Konec prisege, ki jo je sprejel zbor z velikanskim navdušenjem, se glasi: „In v trdnem, nezlomnem zaupanju v končno zmago najsvetejših svojih pravic, v zaupanju v zmago pravičnosti, v zmago prava nad nasiljem, svobode nad robstvom, demokracije nad privilegiji, resnice nad lažjo, na velikem razpotju svetovne zgodovine dvigamo svoje roke in pri dragem spominu na svoje prednike, v mogočnem akordu svojih duš obljublamo danes in za vso bodočnost: Ostanemo, kjer smo se ustavili! Zvesti v delu, zvesti v boju, zvesti v trpljenju, zvesti do groba! Vztrajamo, dokler ne zmagamo! Vztrajamo, dokler ne pozdravimo samostojnosti vsega naroda! Bodi zdrav, narod češkoslovaški! Ostani rastoča mladika! Naj pride tvoj čas! Rasti in proeviti

taj svoboden v svojih zemljah in v veliki bratski rodbini narodov sveta, v srečo svojo in v blagobit bodočega osvobojenega človeštva! — Na slavnosti je govoril tudi načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec, izmed Hrvatov pa voditelj Starčevićancev dr. Ante Pavelić in vodja hrvatske kmetijske stranke Stjepan Radić. Čehi so bili obiska bratov-Jugoslovancev iz 1910 ne veselili ter so Jugoslovane navdušeno pozdravljali. Govorniki so obljubljali, da Čehi ne bodo Jugoslovancev nikdar zapustili. „Vaš boj je naš boj, naša zmaga je vaša zmaga. Ves češki narod kliče svojim bratom na jugu iz cele duše: Zvestobo za zvestobo za vedno!“

Kako namerava vlada rešiti jugoslovansko vprašanje? Praški nemški list „Bohemia“ piše o tem: Iz zanesljivih virov se izve, da namerava vlada izdati nekake „ravnalne črte“ za rešitev jugoslovanskega vprašanja v Avstriji. Te ravnalne črte ne bodo sicer odgovarjale majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba iz združenju Slovencev, Hrvatov in Srbov v avstro-ogrski državi, pač pa bodo vsebovale narodno avtonomijo Jugoslovancev brez ozira na sedajne meje kronovin, torej ne bodo take, kakor jih je svojčas označil naš ministrski predsednik dr. Seidler, ko je izjavil, da se narodna avtonomija ne bo raztezala čez deželne meje. — Naj piše o nemški listi tako ali tako, mi Jugoslovani pa vstrajamo pri naši majniški deklaraciji!

Cesar Karel in grof Černin. Dunajski listi povdarjajo, da grof Černin ni odstopil toliko radi nepojasnjene zadeve tajnih pogajanj med Avstrijo in Francijo, temveč radi nesoglasja, ki je nastalo med cesarjem Karlom in grofom Černinom. „Reichspost“ izrečno povdarja, da sta cesar in zunanji minister glede raznih vprašanj bila različnega mnenja. Že od miru v Breslu-Litovskem, ki ni bil sklenjen na podlagi: brez pridobitve ozemlja in brez odškodnin, marveč je Nemčiji prinesel velike pridobitve, ni bil cesar Karel več zadovoljen s Černinom. Černin je prišel do prepričanja, da mu cesar več ne zaupa in da je najbolje, da gre. — Sklepati pa se tedi da, da na najvišjem mestu niso odobraval napad grofa Černina na Slovence in da je torej gotovo tudi to mnogo pripomoglo do zgodnjega padca zunanjskega ministra. Človek, ki žali dve tretjini prebivalstva, vendar ne sodi za ministra. Morda ga bodo v Berlinu sprejeli za svojega.

Brezmejno žalovanje Nemcev za Černinom. Vsi avstrijski nemški listi brez izjeme priobčujejo dolge članke, v katerih izražajo svojo globoko bolelost in žalovanje vsled odstopa grofa Černina. Avstrija še nikdar prej ni imela tako vneta za govornika Nemcev in tako spretnega državnika, kakor je bil grof Černin — seveda za Nemce. Po mnenju Nemcev nima Evropa slavnnejših mož, kakor sta Hindenburg in Černin. Kot znak svoje globoke potrostiti in žalovanja so nekatera avstrijska mesta kot Solnograd razobesila črne žalne zastave.

Poljaki zadovoljni. Ko je grof Černin v znani ukrajinski mirovni pogodbi priklopil poljsko holmsko pokrajino h Ukrajini, so zapisali Poljaki — grofa Černina v črno knjigo, v kateri so zapisani najhujši sovražniki poljskega naroda. Padec grofa Černina so pozdravili Poljaki z velikim zadovoljstvom. V slovanski javnosti prevladuje mnenje, da ne bo več prišel noben mož Černinove baže na njegovo mesto. Če pa pride, bo šel, kakor je moral iti grof Černin. Slovani se ne dajo več gospodovati ne od Nemcev, ne od Madžarov in ne od njihovih agentov, kakor je bil Černin.

Ogrsko ministristvo odstopi? Slišijo se glasovi, da bo ogrsko Wekerlovo ministristvo odstopilo. Vzrok: spori med strankami radi nameravane spremembe ogrskega volilnega reda.

Mirovna pogajanja z Rumunijo še vedno niso končana. Berolinska poročila naglašajo, da se še vedno ni posrečilo skleniti pravilne mirovne pogodbe z Rumunijo. Vsled odstopa grofa Černina se je zadeva še bolj zamotala in zavlekla. Rumunija zahteva tako visoke cene za žito, ki bi se izvažalo v Avstrijo in Nemčijo, da bi te cene bile podobne vojni odškodnini, dani Rumuniji.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Prestavljena sta č. č. g. g. kaplana Jozef Zmavc iz Rajhenburga v Trbovlje in Jozef Dusič iz Trbovelj v Rajhenburg.

Visoko odlikovanje. G. vojni kurat Peter Jurak je odlikovan z viteškim križcem Franc Jožefega reda. Isto odlikovanje je tudi dobil g. vojni kurat Franc Kren.

Iz justične službe. Okrajni sodnik dr. Franc Krančič v Celju je imenovan za deželnosodnega svetnika istotam.

Odlikovanje za 40 letno zvesto službovanje. Organ st pri Sv. Petru pod Sv. Gorami, Jozef Novak, je bil odlikovan s častno kolajno za 40 letno zvesto službovanje.